

Abstrakt

V první kapitole zkoumám, jaký efekt má nedostatek na normy a preference, podle kterých se lidé dělají s ostatními. Sdílení zdrojů je jedním z mála způsobů, jakým se lidé v chudých komunitách zajišťují. Nejvýznamnějším se stává během negativních šoků, většinou agregátních, kdy je však sdílení pro jednotlivce nejnákladnější. Zatím se ví jen málo o tom, jak nedostatek ovlivňuje ochotu jednotlivců sdílet a ochotu vynucovat sdílení od ostatních, což je zásadní podmínkou pro zachování prosociálního chování. Tato kapitola se věnuje právě tématu sdílení na základě „lab-in-the-field“ experimentů, kterých se účastnili farmáři v chudých venkovských oblastech severního Afghánistánu. Do experimentů se zapojili opakovaně -- v období hladu (jež zažívají každoročně) a v období relativního dostatku po sklizni. Pomocí „hry na diktátora“ (dictator game) a hry s „neustranným trestajícím“ (third-party punishment) je v experimentech rozlišována individuální ochota sdílet od ochoty vynucovat sdílení od ostatních. Zatímco sdílení vykazuje značnou míru stability v čase jak na agregátní, tak na individuální úrovni, vynucování sdílení je v období hladu značně oslabené. Toto zjištění ukazuje, že inkriminovaní farmáři jsou schopni udržovat vzájemné sdílení během přechodných období nedostatku. Zůstává však otázkou, zda u komunit, jež jsou vystaveny nečekaným šokům či déle trvajícím obdobím nedostatku, může dojít kvůli oslabenému vynucování norem sdílení k rozpadu prosociálního chování.

Ve druhé kapitole zkoumáme pomocí ekonomických experimentů s 420-ti dospělými muži z příměstských oblastí v Afghánistánu, jak dostupnost a použití specifické formální instituce -- finanční sankce -- ovlivňuje důvěru, důvěryhodnost a morální úmysly vůči jednotlivcům z vlastní či cizí etnické skupiny. Narozdíl od předchozích studií zkoumajících behaviorální aspekty finančních pobídek, účastníci našich experimentů mají jen málo zkušeností s formálními institucemi. Používáme „hru na důvěru“ (trust game) s požadovaným zpětným transferem, ve které si investor může zvolit uvalení finanční sankce při nesplnění podmínek. Sankce je nákladná pro „zplnomocněnce“ (trustee), ale je zdarma pro investora. Zatímco použití sankce zvyšuje zpětné transfery u dvojic z různých etnických skupin, transfery u dvojic ze stejné etnické skupiny zůstávají neměnné. Naše výsledky naznačují, že finanční sankce mohou vytěsnit morální úmysly při jednání s jednotlivci z vlastní etnické skupiny, ale mají mnohem slabší behaviorální efekt při jednání s jednotlivci z jiné etnické skupiny. Tyto výsledky prohlubují naše chápání dopadů formálních institucí na spolupráci v etnicky heterogenním prostředí.

Ve třetí kapitole využíváme v internetovém experimentu nástroje umožňující monitorovat, jak jsou zpracovávány informace při posuzování žádostí o práci nebo o pronájem. Zkoumáme, kdy vznikají rozdíly v tom, jakou odpověď uchazeč od člověka rozhodujícího o jeho přijetí nebo nepřijetí dostane -- zda rozdíly nastávají už tehdy, když člověk zodpovědný za rozhodnutí zvažuje, kolik úsilí věnuje čtení dané žádosti. V obou zemích, které studujeme, snižují jména typická pro jednotlivce z negativně stereotypizovaných skupin úsilí zaměstnavatelů zkoumat jejich životopisy. Naopak jména, která evokují příslušnost k menšině, zvyšují úsilí při vyhledávání informací na trhu s nájemným bydlením. Oba výsledky jsou konzistentní s modelem endogenní alokace nákladné pozornosti, což zesiluje význam apriorních přesvědčení a preferencí nad rámec těch uvažovaných standartními modely diskriminace. Naše zjištění mají možné dopady pro míru diskriminace, návratnost vzdělání a politická opatření.